

Γιώργος Τσιάκαλος

Η αντιμετώπιση της ναζιστικής ακροδεξιάς

Δημοσιεύτηκε στο ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ του Ινστιτούτου Ερευνών
ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ, τεύχος Οκτωβρίου 2012

http://www.inep.org.cy/index.php/gr/arxeio/enimerotiko_deltio_palaiotera_teyxi

«Χρυσή Αυγή»: Ήλθε αλλά δεν θα παραμείνει!

Η ναζιστική έκφανση της ακροδεξιάς στην Ελλάδα βαυκαλίζεται ότι «ήλθε για να παραμείνει» στην πολιτική ζωή της χώρας. Και την άποψη αυτή φαίνεται να συμμερίζονται πολλοί σχολιαστές από την αντίπαλη όχθη, ενισχύοντας έτσι, άθελα, το θράσος της και την εκφοβιστική ρητορεία της. Ας ξεκινήσουμε, λοιπόν, με μία βεβαιότητα: Η Χρυσή Αυγή ήλθε, θα μείνει για λίγο και θα εξαφανιστεί – εάν για την επιβίωσή της υποχρεωθεί να στηριχθεί αποκλειστικά στις δικές της ιδέες και στις δικές της πράξεις.

Δεν θα αντέξει στην πίεση που θα δεχτεί διότι

- ✓ οι ιδέες της είναι ένα συνονθύλευμα μυστικισμού και ακραίου κοινωνικού δαρβινισμού που κονιορτοποιείται όταν τεθεί στο επίκεντρο της κριτικής και της πολιτικής,
- ✓ οι πράξεις της συμυκνώνονται σε μια διαφημιστική εκστρατεία προσφοράς «προστασίας» μαφιόζικου τύπου, με ένα συνδυασμό φαρισαϊκής ψευδο-φιλανθρωπίας και κούφιας εθνικιστικής ρητορείας, που προσβάλλει την αξιοπρέπεια των ανθρώπων και δεν αντέχει στη σύγκριση με όσα με ταπεινότητα προσφέρονται από άλλους θεσμούς της κοινωνίας, συμπεριλαμβανομένης της εκκλησίας.

Η μοναδική επιφύλαξη για τη γρήγορη εξαφάνισή της πηγάζει από το γεγονός ότι ένα μεγάλο τμήμα της επιτυχίας της είναι αποτέλεσμα του τρόπου αντιμετώπισής της, που παράγει διαρκώς αντίθετα αποτελέσματα από αυτά που επιδιώκει. Δυστυχώς, στον τομέα αυτόν ανθούν τόσο ο αυτάρεσκος εφησυχασμός (όσο καιρό οι ναζιστικές ιδέες

και δραστηριότητες περιορίζονταν σε ένα κλειστό κύκλο ανθρώπων), όσο και οι αντιπαραγωγικές ενέργειες, που είναι αποτέλεσμα ενός συνδυασμού καλών προθέσεων και έλλειψης σχετικής δόκιμης γνώσης. Είναι χαρακτηριστικό ότι μέχρι πρόσφατα η «Χρυσή Αυγή» καταγράφονταν ως περιθωριακή και θεωρούνταν εντελώς ακίνδυνη –περίπου «κλούβιο αυγό του φιδιού»- ενώ διαφαίνονταν καθαρά στον πολιτικό και κοινωνικό ορίζοντα οι επικίνδυνες εξελίξεις. Σήμερα αποτελεί, βέβαια, περιούσιο θέμα σχολιαστών από όλους τους χώρους του πολιτικού φάσματος αλλά ο σχετικός προβληματισμός περιορίζεται ουσιαστικά σε δύο τομείς: στην ερμηνεία της –δήθεν- «ξαφνικής» εμφάνισής της και στην αποκάλυψη του ναζιστικού παρελθόντος των πρωταγωνιστών της. Ιδιαίτερα από τη δεύτερη προσδοκείται ότι θα οδηγήσει σε άμεση αποστασιοποίηση της μεγαλύτερης μερίδας των οπαδών ως αποτέλεσμα των αντιφασιστικών αντανάκλαστικών που αναπτύχθηκαν στους λαούς μετά τα εγκλήματα των Ναζί στο δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο –κάτι που δυστυχώς δεν ισχύει πια.

«Χρυσή Αυγή»: Αντιγραφή μιας ηττημένης ιδεολογίας

Γενικά μπορεί να ισχυριστεί κανείς ότι οι διάφορες προσπάθειες ερμηνείας και αντιμετώπισης του «φαινομένου» της ναζιστικής ακροδεξιάς στη σημερινή Ελλάδα διακρίνονται από παραγνώριση του γεγονότος ότι η γένεση, ενδυνάμωση και εμφάνιση της ναζιστικής ακροδεξιάς είναι αποτέλεσμα πολυδιάστατων διαδικασιών. Πρόκειται για διαδικασίες που έλαβαν και λαμβάνουν χώρα σε πολλούς κοινωνικούς χώρους –όπως είναι η εκπαίδευση, η επιστήμη, η αγορά εργασίας, ο λόγος των ΜΜΕ- και συμβάλλουν αφενός στην ενίσχυση ορισμένων ιδεολογιών και αφετέρου στην αποδυνάμωση άλλων. Ιδιαίτερα η συστηματική εργασία που έγινε τα τελευταία χρόνια για την προώθηση ακροδεξιών κοσμοθεωριών με κύριο όχημα το ρατσισμό παραβλέπεται επίμονα από τους περισσότερους σχολιαστές, ενώ τα απαραίτητα στοιχεία για να κατανοήσουμε τη σημασία της παρέχει η ίδια η ναζιστική ακροδεξιά, παρουσιάζοντας τον εαυτό της κυρίως ως φορέα ιδεών και ολοκληρωμένης κοσμοθεωρίας, ως «αληθινή επανάσταση» και ως τη μόνη πολιτική δύναμη που ερμηνεύει την εξέλιξη της ανθρώπινης κοινωνίας με επιστημονικό τρόπο –σε αντίθεση, όπως ισχυρίζεται, τόσο με τους αστούς δημοκράτες όσο και με τους μαρξιστές. Όποιος δεν το λαμβάνει αυτό υπόψη του επιχειρηματολογεί, άγονα, σε διαφορετικό πεδίο από εκείνο όπου δραστηριοποιείται η ναζιστική ακροδεξιά κερδίζοντας οπαδούς, ιδιαίτερα από τις νεότερες ηλικίες.

Μια ματιά στις ιδεολογικές σελίδες της «Χρυσής Αυγής» αρκεί για να διαπιστώσει κανείς τις ρίζες της.

“Blut und Boden” («Αίμα και Γη»), ήταν το μυστικιστικό βάθρο της ναζιστικής “Volksgemeinschaft” («Λαϊκή Κοινότητα»), και θεμελιώνει το οικοδόμημα της νέας Πολιτείας του Χίτλερ με το όνομα «Volksstaat» («Λαϊκή Πολιτεία»). Αυτή ήταν η ναζιστική θεωρία που αναπτύχθηκε στη δεκαετία του 1920 και αποτέλεσα το όραμα και την επαγγελία των Ναζί και του ίδιου του Χίτλερ. Τι το νέο, λοιπόν, και ατόφιο «Ελληνικό»(!)- διακηρύσσει η «Χρυσή Αυγή» στο μανιφέστο της με τίτλο «Προς το Μέλλον» (που δημοσιεύεται στο πλαίσιο «Θεωρητικά Ζητήματα για την Στρατηγική και την Τακτική του Λαϊκού Εθνικιστικού Κινήματος») με την παρακάτω πρότασή της;

«Το ΑΙΜΑ του Έθνους που κυλάει στο κορμί της Λαϊκής Κοινότητας και η ΓΗ της Πατρίδας θεμελιώνουν στέρεα το οικοδόμημα της Εθνικιστικής Λαϊκής Πολιτείας» (οι λέξεις ΑΙΜΑ και ΓΗ με κεφαλαία στο πρωτότυπο, Γ.Τ.).

Πρόκειται για αντιγραφή ενός μυστικισμού που ως καθεστώς πότισε τη γη με το αίμα εκατομμυρίων ανθρώπων.

Παρόμοιες αντιγραφές αποτελούν οι θέσεις για την πρωτοκαθεδρία της βιολογίας στην ερμηνεία κοινωνικών και πολιτικών φαινομένων, η περιφρόνηση της δημοκρατίας, η συνηγορία υπέρ της αριστοκρατίας, η στρατιωτική οργάνωση της Πολιτείας και όλα όσα γνωρίζουμε από τα κείμενα της «Χρυσής Αυγής». Μερικά χαρακτηριστικά παραδείγματα:

«Η κατανόηση της λειτουργίας της φύσης στην οποία ανήκουμε και η αποδοχή γεγονότων, όσο σκληρά κι αν είναι για τις σύγχρονες πάγιες αντιλήψεις μας σχετικά με τη ζωή, θα μας έδινε το έναυσμα να αναπτυχθούμε προς το καλύτερο. Το αδύναμο δεν έχει θέση στη φύση, γιατί αν επικρατούσαν τα αδύναμα δεν θα υπήρχε η Ζωή. (...) Μπορεί να ακούγεται σκληρό, αλλά πόσες φορές αντικρίσαμε την εκδήλωση της σκληρότητας στη φύση; (...) Αιώνια και παγκόσμια ειρήνη δεν μπορεί να υπάρξει, γιατί στη φύση δεν υπάρχει κι εμείς ως μέρος της φύσης υπακούμε στους ίδιους νόμους. (...) Ο σημερινός ειρηνικός άνθρωπος χωρίς να το συνειδητοποιεί, ουσιαστικά είναι εχθρός της φύσης, της αλλαγής και της εξέλιξης».

«Ένας λακωνικός και στρατιωτικός τρόπος ζωής ήταν και θα είναι πάντοτε το υπόδειγμα Ελληνικής Εθνικιστικής ζωής. Πρότυπό μας ο καλογυμνασμένος και αυστηρός στρατιώτης. Δόγμα μας η αρχαία σπαρτιατική άποψη ότι τα καλύτερα ρούχα είναι τα γυμνασμένα σώματα. Το σφριγηλό αντρίκειο σώμα είναι πρότυπο αισθητικής και εφόδιο πολέμου. Θα νικήσουμε στηριζόμενοι στην επιθετική σκέψη και τα δυνατά μπράτσα. Αν δεν έχουμε το ένα από τα δύο δε θα καταφέρουμε τίποτε.»

«Ο δικός μας Εθνικισμός είναι Πίστη στη Ράτσα, στο Αίμα, στη Φυλή.»

«Η Αριστερά σε όλες τις εκφράσεις στοχεύει στο μαστάρδεμα του Ελληνικού Αίματος, με απώτερο στόχο την καταστροφή της Φυλής και του Πολιτισμού μας.»

Σήμερα, στο δυτικό κόσμο, αλλά και σε πολλές χώρες άλλων ηπειρών (πλην εξαιρέσεων) όλα υπακούουν στο διεθνοποιημένο και εθνοκτόνο Σιωνισμό. Επιστημονική έρευνα, εμπόριο, τέχνη, πολιτικά συστήματα, όλα στην υπηρεσία του «Θηρίου», που θέλει να καταπιεί τον κόσμο ολόκληρο.

Παραδείγματα, όπως τα παραπάνω, μπορούν να αναφερθούν πολλά. Η απαρίθμησή τους, είναι φανερό ότι αποκαλύπτει με απόλυτη ενάργεια το ναζιστικό χαρακτήρα της «Χρυσής Αυγής». Είναι όμως λάθος να προσδοκεί κανείς ότι η αποκάλυψη αυτή από μόνη της αρκεί για να απομακρύνει τους νέους ανθρώπους από τις τάξεις της, αφού για να συμβεί κάτι τέτοιο θα έπρεπε να γνωρίζουν οι νέοι τι είναι λάθος και που οδηγούν τα λάθη μιας κοσμοθεωρίας που ήδη μία φορά καθυπόταξε λαούς και αιματοκύλισε τον κόσμο. Όμως η δική μας νέα γενιά δεν γνωρίζει σχεδόν τίποτε για την εποχή της ναζιστικής βαρβαρότητας, δεν γνωρίζει τα επιστημονικά δεδομένα που απέδειξαν την απάτη της ναζιστικής ψευδο-επιστήμης, δεν γνωρίζει τις αγυρτείες τους και τις τακτικές εκφοβισμού. Από πού να τα γνωρίζει, άλλωστε; Από το σχολείο ή από τα σύγχρονα ΜΜΕ; Αυτή η νέα γενιά μεγάλωσε βιώνοντας τη συστηματική αναθεώρηση της Ιστορίας του αντιφασιστικού αγώνα και παρακολουθώντας τη νομιμοποίηση –ως, δήθεν, «επιστημονική άποψη»- της άρνησης των ναζιστικών εγκλημάτων και γενοκτονιών.

Συνεπώς, η αντιπαράθεση των κειμένων της Χρυσής Αυγής και των Ναζί του Χίτλερ γίνεται για έναν άλλο σκοπό: Για να καταδειχτεί ότι η ναζιστική ακροδεξιά στην Ελλάδα, αντιγράφοντας απλώς την κοσμοθεωρία και τις πρακτικές των Ναζί των πρώτων δεκαετιών του 20^{ου} αιώνα, δεν φέρνει τίποτε το καινούριο, και κυρίως τίποτε που δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί νικηφόρα. Φέρνει μια κοσμοθεωρία και πρακτικές που, μετά από μία καταστροφική πορεία για την ανθρωπότητα, ηττήθηκαν κατά κράτος σε όλους τους τομείς και εξαφανίστηκαν (παραμένοντας ενεργές μόνο σε μερικούς κρυφούς, απομονωμένους και προστατευόμενους θύλακες αμετανόητων και πάμπλουτων ναζί). Πρόκειται για μια κοσμοθεωρία που δεν αντέχει απέναντι στον ορθό λόγο, και για πρακτικές που δεν ευδοκμούν όταν οι πολίτες είναι αποφασισμένοι να υπερασπιστούν όχι μόνο το γράμμα αλλά κυρίως την ουσία της Δημοκρατίας.

Το γεγονός ότι επανεμφανίζονται στην πολιτική σκηνή και παρουσιάζονται ικανές να παρασύρουν πάλι κάποιους ανθρώπους προς την καταστροφή είναι σε μεγάλο βαθμό συνέπεια της εφησυχαστικής βεβαιότητας που επικράτησε στο δημοκρατικό κόσμο ότι η τεράστια παρακαταθήκη της αντιφασιστικής νίκης στο δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο αρκούσε για την παντοτινή εξουδετέρωση κάθε κινδύνου. Πολλοί θεώρησαν ότι το σύνθημα «ποτέ πια φασισμός» σημαίνει ότι ο φασισμός δεν μπορεί να επιστρέψει ποτέ. Η αλήθεια όμως είναι ότι ο φασισμός μπορεί να επιστρέψει και ότι το σύνθημα «ποτέ πια φασισμός» δηλώνει τη βούληση των ανθρώπων να μην επιτρέψουν ποτέ ξανά την εμφάνισή του, επειδή γνωρίζουν πια από τραγική εμπειρία την καταστροφική του φύση, αλλά και τον τρόπο με τον οποίον μπορούν να αντιμετωπίσουν τους μηχανισμούς που τον γεννούν και τον ενδυναμώνουν.

Αναμφίβολα στην Ελλάδα υπήρξε μια αδικαιολόγητη ολιγωρία που επέτρεψε τη Χρυσή Αυγή να μπει στο κοινοβούλιο και να επιχειρήσει να καταλάβει και να ελέγξει τους δημόσιους χώρους. Από την ολιγωρία μπορούμε να διδαχτούμε, κυρίως ότι οι εποχές δεν επιτρέπουν ούτε εφησυχασμούς ούτε σπασμωδικές κινήσεις. Χρειαζόμαστε συστηματική δουλειά στο πεδίο των ιδεών και στο πεδίο της πολιτικής καθημερινότητας. Εφόσον το κάνουμε, τότε μπορούμε να πούμε με βεβαιότητα: ναι, είμαστε σε θέση να κάνουμε την παρουσία της ναζιστικής ακροδεξιάς στο φάσμα της πολιτικής ζωής της Ελλάδας ένα ντροπιαστικό παροδικό φαινόμενο που θα διδάξει και θα οξύνει τη δημοκρατική εγρήγορση των πολιτών. Και το ίδιο, προφανώς, ισχύει για την Κύπρο.